

191

Handwritten text, possibly a name or title, in a cursive script.

D. G.

F
4930

Handwritten text in gold ink, likely a name or title, in a highly decorative cursive script. The text is slanted upwards from left to right.

F-4930

1948
MAY 20 1948

Dr. J. J. ...

წინამდებარე შრომა შედგება, ერთი მხრივ, ჩემი საკმაოდ ხანგრძლივი პრაქტიკული მუშაობისა ფილიპინის ყრუ-მუნჯთა სკოლაში, ხოლო მეორე მხრივ საკვლეო მეთოდურული მუშაობისა ფილიპინის ფუნქციონირებულ დასაფუძვლელ საშენ. კვლევის ინსტიტუტში, ამ უკანასკნელის ლეგაციური განყოფილებაში ჩემს მუშაობას გადამიწყვეტი მნიშვნელოვან პერიოდში შრომის მეთოდურად გაფორმების საქმეში - მუშაობის მიხედვით. რაც ამ განყოფილებაში კვლისთვის მიუძღვა საერთოდ ლეგაციური მუშაობის ფუნქციონირების და კერძოდ ქართული ენის სპეციფიკური ბგერითა ფუნქციური და ლეგაციური შესწავლის. ამასვე ინსტიტუტში მეთოდურული პაკეტირებები მოვახდინე 3 ყრუ-მუნჯე /8- შვილები, 3-ძებე და 9- ვაზე/ გამოჩენილი სურბოპეპეტივი პრეპ. რაჟს სკოლის კავლის შემდეგ ფრთხილ სახარვეზო სემინარში ამ შრომის დამუშავებისათვის ლეგაციური განყოფილების გამგის პრეპ. გ. ახვლედიანის უშუალო ხელმძღვანელობა ფუნქციონის საკონსულტაციო მეთოდურ და რეკონსტრუქციის საქმეში ლეგაციური და კერძოდ სურბოპეპეტივი პარტიციპაციური მუშაობა შეუძლებელია ფუნქციონის დაუფლებების გარეშე. ჩემი შრომის უმეტესი ნაპირო, აღბახ ამ მხრივ იქნება შესამჩნევად უაქტიურობა სხვა ნაპიროდ აღმოაჩნდება ამ შრომას, მაგრამ ერთი ვაზი პარტიციპაციური: ამიერიდან მანამ გაიძლება მუშაობა ამ პარტიციპაციური სურბოპეტივი მეთოდურად ჩვენში ყრუ-მუნჯეებში ქართულ მეთოდურად დასრულებას.

ჩემი სასიამოვნო მოვალეობა იმისაჩინა ავტორიტეტი, რომ ფილიპინის ფუნქციონირებულ. ნერვ. დასაფუძვლელ საშენ. კვლევისათვის ინსტიტუტში/პირველად ა. ფ. გოცინიძე/ შექმნა ლეგაციური. განყოფილებაში მეთოდურული მუშაობისათვის ფუნქციონირების პირობები, რის მიუხედავად მიუძღვებოდა მეთოდური მეთოდური აქტიური მეთოდური სხვა. ვისაჩვენებოდა ავტორიტეტი იმ მეთოდურად, რომლებიც გამიკვლავს ინსტიტუტის მანამდრომდე და კერძოდ ა. ფ. გოცინიძე სახარის სხვაობაზე. სპეციალურ შრომა მიხსენებების სახით იგი პარტიციპაციური.

ფუნქციონირების დასაფუძვლელ პირთა მოვალეობები უფროვე დადგინდა.

ს. სურბოპეტივი

ქართული ენის სპეციფიკური თანხმობები და მათი დაყენება
ყრუმიუნება შეყვებულაში.

/ მეტოდიკური გამოკვლევა /

თავისებობა

შეამოწმებოდა 1952 წ.

1956 წლის 12 თებერვალი

1. ყრუ-მიუნებს შეყვებულა უნდა მიუყვებოდნენ მდინარის სიყველის სახით
-ანალიტიკური- სინთეტიკური მეტოდის საშუალებით.

2. ბგერათა დაყენება უნდა ხდებოდეს ფონეტიკური სიბრტყის
თანმიმდევრობით: მხედველობითი, კინესთეტიკური და ვიზუალური შეგრძე-
ლებების საშუალებით.

3. ქართულ ბგერათა დაყენების დროს მთავარი ყურადღება უნდა
მიექცეს ქართული ენის სპეციფიკურობას.

4. ქართული ენას არა აქვს რთული ხმოვნები, მაგ. ისეთი, როგორც
რუსულშია.

5. ქართული ენის დამახასიათებელი თვისებებია ითვლება მკვეთრი:
პ.ფ.ჟ.კ.ჯ. რაც მაგალითად რუსულ ენას არა აქვს.

6. ქართულ ენას არ ახასიათებს თანხმობათა რბილი და მთავარი
ვარიანტები.

7. ქართულს ახასიათებს თანხმობათა უფრო რთული კომპლექსური
ვიდრე მაგ. რუსულს.

8. ყ/მ-ი მკვეთრი ბგერების ბოლოქართულობას უფრო ადვილად ეუფლებიან,
რადგანაც მათი წარმოების დროს ვარაუდობენ მხედველობითი შეგრძელებას,
კინესთეტიკური შეგრძელებაც უხმარება.

9. ყ/მ-ს ძლიერ ეძნელება ყ-ს ბოლოქართულობას, რადგანაც მისი
არტიკულაციის დროს ვერ ვხარვეზობთ ვერც მხედველობითი, ვერც
ვიზუალური და ვერც კინესთეტიკური შეგრძელებით.

10. ერთი ბგერისა ან კომპლექსისა სხვა ბგერასზე ან ბგერათა
კომპლექსზე გადმავლა არ შეიძლება, ვიდრე ესა თუ ის ბგერათა კომპლექსი
სი ავტომატიზირებული არ იქნება.

11. თანხმობათა შეხამების დამუშავების დროს პირველ რიგში უნდა
განვიხილოთ შეხამების უნდა მიუყვებოდნენ, როგორც უფრო ადვილად დასაძლევად
ყ/მიუნებისათვის.

1956 წლის 12 თებერვალი

ქართული ენის სპეციფიკური თანხმობები და მათი დაყენება
გრუმიუნჯა მიყვებულაში.

/მეორეიკური გამოკვლევა/

I. შესავალი:

- 1. მიყვებუბის განვითარების პრპესი ნორმალური და გრუ-მუნჯ
ბავშებში. 1-5
- 2. სურსათისუბსტანციის მიყვებუბი 1-5
- 3. სპეციფიკური თანხმობების მიყვებუბი ანტიფონიბა. 5-7
- 4. თანხმობაწაწარმოებისა და აღქმის
პირობები 8-9

II. ქართული და რუსული თანხმობაწაწარმოების სისტემები:

- 1. ქართული თანხმობაწაწარმოების სისტემა 9-12
- 2. რუსული თანხმობაწაწარმოების სისტემა 13-15
- 3. ქართულისა და რუსულის თანხმობაწაწარმოების
მიყვებუბის სისტემა 15-17
- 4. მიყვებუბის დაყენების წინასწარი
სამშაობისი 17-20

III. ქართული თანხმობების სპეციფიკურობა/რუსული თანხმობების
წაწარმოების მიყვებუბი/ და მათი დაყენება:

- 1. ქართული ჭაგისმიერი თანხმობები/პ. ჟ. 20-26
- 2. "ბუბა ენა კბილის-მიერი " /გ. თ/ 27-31
- 3. "ენა ქვება კბილის-მიერი სუნისწვერი
დაწვებული/თანხმობები /ბ. წ. 31-35
- 4. "აღვერებებისმიერი მიყვებუბი აფრიკატები/ჟ. ხ/ 35-39
- 5. "ენა რბილისასის მიერი დაყენება /პ. ქ/ 39-43
- 6. "ენა რბილისასის წაწარმოების მიყვებუბი /ღ/დაყენება 43-45
- 7. "ყვლის წაწარმოების /ჭ/ დაყენება 45-47
- 8. "ფარინგალური მიყვებუბის/ყ/ დაყენება 47-49
- 9. ბგერაწაწარმოების მიყვებუბი 50-55

IV. დასკვნები. 55- 58
საკითხის დიფერენცია:

შ. 2. ხ. 3. 4. 5.

1. მეფეებულების განვიითარების პირობები ნორმალურ და უნორმალურ-ბავშვებში.

სურსათის მოხერხება.

წინამდებარე პირობები მიზნად ისახავს განვიითარებულ უმცირეს მხრივ იმ უარყოფით-ბავშვთა თავისებურებების, რომლებიც რუსულ ენაში ან სხვა ენაზე არ გვხვდებიან და ან განსხვავებულნი იქნებიან უმცირეს რუსულ ბავშვთაგან მუხრე მხრივ ვინაშით უარყოფითი ან ბავშვების საფრენების შეთხრობა, მაგრამ ხანაში ან სხვა შემთხვევების შემთხვევაში, საჭიროებთ დამატებით მუხრე მხრივ მეფეებულების განვიითარების პირობების საურთობ, ხოლო კერძოდ უნორმალურ-ბავშვთა მეფეებულების განვიითარების საფრენების.

ნორმალურ ბავშვის ჯერ კიდევ თავისი უსრულბების პირველ დღეებშივე აქვს რეგულატორული ბავშვები. თანდაყოფილი რეგულატორული ბავშვი იცვლება ინსტიტუტური ბავშვით, ხოლო უკანასკნელი თანდაყოფილი ბავშვი ბავშვთა ნორმალურებით. მეფეებულების ეს მუხრე სახე უკვე მიზნად ისახავს ნორმალურების. ეს არის ის ბავშვები და ბავშვთა კომპლექსური, რომლებიც უსრულბების ხილვების მიხედვით მისაწოდებია მისი ჯერ კიდევ სუსტი კანონისებური სარეგულატორული უსრულბების საფრენი.

აღნიშნულ ბავშვების მეფეებულება თანდათან ვითარდება, რეგულატორული და საბოლოოდ ხანის-შედეგად წინასწარ განკვეთილ სახეს იღებს. ახლა მისი მეფეებულება განსხვავდება ხილვას არა მარტო მისთვის და მისი მშობლებისათვის, არამედ ყველა მისი გარეშე მყოფთათვისაც.

საბოლოოდ ადრევე და ნორმალური სიყვარული თანდათან მიიღებულ-ვანი და საჭირო პირობებში მეფეებულების შექმნა განვიითარებისათვის. სუნსებულ მათგან მუხრეებმა სურსათის ნორმალური სიყვარული კუთხეში, მაგრამ ვინაიდან მათი დასთანხმებელი აქვს ნორმალური სურსათის უმცირესი ის საბოლოო, რომლებშიც მოსაძიებელია კერძოების უმცირესი, მათი რეგულატორული სურსათის მიმდევრების განკვეთა: მათ უმცირეს ბავშვები, მაგრამ არა რეგულატორული სურსათის უსრულბების, უსრულბების.

განვიკითხოთ და დაიკავოთ მან ვაჟიერი ვარემისთან. მის ხაწიწაპრემო
გორ ვამიძის მეუღლისთვის პეინიკა *Heimike*, რომელმაც ვარემის
მიმიკური მეუღლი დაკვირ და ყრუმიწიქა მეფეველები განვიკითხო-
სათვის ხინთ ვურმაღური/ გევირი სოფევილი/ მეუღლი.

ამრიგად ხურთმეუღლისთვის თნ მეტქძორ დანავარ დაიყვინენ:
ურთის მხრივ, მიმიკის მიმხრენი, რომელთა წარმომადგენელი ვუ-ღეპე
მყო, მეუღლის მხრივ, გევირისოფევიური მეუღლის მიმხრენი პეინიკის
მეუღლისთვის. ვნახთ რა ამრისანი არიან ჩვენს ვაჟიერში ვინძილი
ხურთმეუღლისთვის: ნ.მ. დაგვიტვი ხწურს: " ყრუმიწიქებს აქვთ ისეთი
ბუნებრივი მიწიყვეები და იმავე რაბევიწიბი, რომელი წარმადგენებს,
ჩვენ ვხევებით მათ მირის ნიჭიურებს და უნიჭურებს, და თუ ყრუმიწ-
იებს მირის ვხევება ვინძით ჩამირჩენილები, ამაში განსაკვირვებ-
ლი არაფერი არის, რაბევიწი თმებრივად ჩამირჩენილები წარმადგენ-
თა მირისაფ არიან."

ნ.ვ. ავადიულის ამრით, ყრუმიწიქის მიხედვით მეფეველების ხაწიწა-
ლებით მეუღლია და ვინძურის წარმადგენი ხაწიწაპრემო, მიმიკის მი-
გან ყველა მეუღლიველებთან, რომელიც აფრემებს მიხრენების სოფე-
ლები ვინძი, სათანადოდ ამირთვინებს იწველქვის მავრისებურებს და
ხაწიწაპრემო მიხედვით ვხიჭიურს ხწურს. წარმადგენად მიამხრენენ და მი-
მის უნარისანი ყრუმიწიქი არ ვანხევავება წარმადგენი ან ამრისა-
გან, მას და მინანებელი აქვს მხრელი ის თრვანთ, რომლის ხაწიწალები-
თაც ჩვენ მევიგნძინებ ბ-ნეუბი არსებულ მიწიყველებთან ბგურას.
მეუღლიურად ხაწიწაპრემო ვადაქრილია: ყრუმიწიქის მის განვიკითხოთ
მეფეველებთან ბგურათა კომპლექსის ხაწიწალებით, სოფევილი, და მირ-
ლები/ ვხევებენ ამიკითხვა მიხედვით სოფევილი/ ხაწიწალებით, ეს მეუღლი
ჩვენში მიხრენად ვამიდიყენა ნ.ა. რა-მ ხაწიწალები ახავის ვაჟი-
თა მიმართ. ნ.რა-მ ამრით, ყრუმიწიქის განვიკითხოთ მეფეველები
წარმადგენი ხაწიწა მიხედვით იმ მეუღლებთან, თუ ჩვენ ყრუმიწიქის მეფე

*) 1. А. К. Успенский - Ореку о советском небе
и др. 2-й ребенок, 1934 г. № 30.
2. Шмаг. К. М. Советский - Обырнее 2-й ребенок перу.
1935. № 118-131

კვლევების განვიხილავთ და ვაქციათ მათ და იქვე
საქმეობით და გზით, როგორც უნივერსიტეტში ხორციელდება მათთვის
მეცნიერებას X/

მაშასადამე სურსათისა და სხვადასხვა განვლილ ასეთი საყვებლები:
მიმიკური მეთოდი, რომელიც შეიცავდა ბევრით მეთოდით, სინთეზიკური-
ანალიტიკური მეთოდი *Kenzo...*, ხოლო უკანასკნელი ^{მეცნიერება} სინთეზიკური
სინთეზიკური, სინთეზიკური მეთოდი. ამ მეთოდის ფორმირება და
ქარშისა და გენეტიკის რეგულირება ნ. რაუ, ხოლო დასავლეთ ევროპაში
მეცნიერება მადრიდში, მადრიდშია და ნ. ა. რაუ-ს მეთოდი ძირითადად უნდა
მივახსენებთ უნივერსიტეტში, სახელობრ: განვიხილავთ ფრეიფურტის მეცნიერება
სინთეზიკური და სინთეზიკური მეთოდის აღქმის საშუალებით, ხოლო განხილავთ
მიმიკური, რომელიც არის სინთეზიკური მეთოდის ერთ-ერთი ნ. რაუ მიმიკური
მეთოდის რეგულირება კვლავ არის და სინთეზიკური დასავლეთ ევროპაში
ბევრით და მარტინის მეთოდით განვიხილავთ მადრიდში კი სინთეზიკური
მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის
1925 წელს გენეტიკის განვიხილავთ ანალიტიკური-
ანალიტიკური მეთოდით მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის
მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის
მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის
მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის
მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის მეთოდის

2. საინფორმაციო მეთოდების უკიდურესობა

მეცნიერების მრავალგვარი მეთოდი მათ ნაწილად: ფორმები, სახეობები
მიმიკური, ხორხი, პირის რივი და სხვაობის რივი. ფორმები, როგორც
კვლევების მეთოდები მრავალი, რომელიც ასრულებს ბევრად ნა-

*) 1. H. A. Pay - Imo moruem u goursuca egeram
namb e noabre - imo orloxium pefensam 1932.
2. H. A. Pay - Mamepau manerux myroyxus
gemein 1931.

მეუბნები, დიდებულნი მითავაგებულნი გარდაცვლილნი ანუ მისი საცხოვრებელი
მეუბნის ანუ საცხოვრებელი მითავაგებულნი, მათგანგანნი მრგვალნი

სადარდობადაც მუშაობდნობა: ხორხი, რძელები მარბილადგენს სახეობადაც
მიღობს. *t. v. a. ch. ea* -ს ვაგრძელებას მეხობებას ჩამოყვანილნი ხრჭი-
ლდვანი რძელებისაგან, რძელებივე ურძეობდნობადაც მათგანგანნი მუშაობ-
დობს და რძეობდნობს მათგანგანნი სახეობადაც. ხორხი ქვემო მარბილად
გარდაცვლილნი მათგანგანნი ხრჭილი, რძელები მითავაგებულნი მუშაობდნობს
სადაც ხრჭილი, იგი მეხობებას მის ხრჭილდვანი ვაგრძელებას, რძელებივე
მუშაობდნობა მითავაგებულნი ვაგრძელებს სახეობას, ურძეობდნობს ხორხის
მათგანგანნი ხრჭილის ვაგრძელებას მიმართებას მუშაობდნობს მის
მუშაობდნობს სახეობადაც ურძეობდნობს ქვემო მუშაობს. მათგანგანნი
ხრჭილის ვაგრძელებას მითავაგებულნი მუშაობდნობს ხრჭილი, რძელები
მათგანგანნი მითავაგებულნი მითავაგებულნი ხრჭილი, მათგანგანნი
ხრჭილებს. ხორხის ვაგრძელებას მითავაგებულნი მითავაგებულნი ხრჭი-
ლებს ხან ურძეობდნობს, ხან მითავაგებულნი ურძეობდნობს, მითავაგებულნი
ხრჭილის ქვემო მარბილადგენს ვაგრძელებას მითავაგებულნი ურძეობდნობს
ვაგრძელებს - მითავაგებულნი მათგანგანნი ანუ მითავაგებულნი, სახეობა
ჩამოყვანილნი, რძელები
მათგანგანნი ვაგრძელებას, სახეობადაც მითავაგებულნი და მითავაგებულნი
ურძეობდნობს, ანუ მითავაგებულნი სახეობას მითავაგებულნი, სახეობა
სახეობას ქვემო მითავაგებულნი მითავაგებულნი, რძელებივე მითავაგებულნი
ვაგრძელებას, მათგანგანნი მითავაგებულნი ხან მითავაგებულნი, ხორხი
მუშაობდნობს მარბილადგენს
მითავაგებულნი, მათგანგანნი მითავაგებულნი, მითავაგებულნი
სახეობას, მითავაგებულნი, მითავაგებულნი

ბუნთა ზეშეღი⁶ მანს, სახმთ ხომეშის მდგომარეობა დაკავშირებულია
პირამიდების ხრედიების მოძრაობასთან.*/

ბუნთის ხმინობის იძლევა სახმთ ხომეშის თავისებური დაჭიმულობა:
ხომეში უახლოვებთან ურთიანუბს, ზრდუვებშიდან ამოძრინარე ჯაუნრნა-
ვარი აწევბა მას, ახრთღებს ხომეშს, რის მიუღვად მისის ხმა ამასუ
იმ ბუნთის სახით. მუფველეების ურგანოების მუხამე ნაწილის წარმოად
გენს პირის ღრუ, რეშეღეშიაფ მითავსებულობა საარფიკვლალო ურგანოები
კბილეში, რმბილეში, /აღვეულებში, / მადარი სახა, რბილი სახა, რმბლის
გავრძელბასაფ წარმოადგენს ნაჭი, რბილი სახის უვან მითავსებულობა
ურთ-ხადი-წინა და უვანა. მათ შორის კვირია ნაჭი, ნაჭის უვან მწვე-
ბა მუფველეების აქარაფის მუთხხე ნაწილი- სხვირის ღრუ. ზრდურთი
ბუნთის წარმოების ურთს ჯაუნრნავარი მიღწარბება ცხვირის ღრუს
გზით. ბუნთა აწნიშნური ხომეფველე ურგანოების ნორმალური მდგომარე-
ობისა რიგი მნიშვნელობა აქვს მუფველეებისათვის.

---

*) იხ. Shing. A. U. Tolmason, 1910 წ.

ხშირად თანხმობადაა პირველ ვერტიკალურ მწკრივში დალაგებული
 მქუთრები, მეორეში ურთ-მეშვიდნავი, მესამეში ურთ "მკვეთრები"
 თანხმობენ: ვერტიკალური დალაგება ვრცელდება ხშირად გვარობის
 ხოლო პირიქით ვერტიკალური რიგი გვიკვეთებს ხშირად წარმოების ადგილს:
 მესამე მწკრივში მოყვანილია " მკვეთრი" ხშირები. რაში გამოიხატა
 და ამ მკვეთრ თანხმობადაა თავისებურებაა. რეგონის აკრედიტორი,
 ისე დიდიხლოდური მკვეთრები " მკვეთრები" განსხვავებულია და
 ჩვენი ხშირებისაგან: აკრედიტორი მქუთრების კვალიანის მსგავს მთავრ-
 რიგების ახივნის რის გამოც მის პრეგ.გ. ახილვითანი უწოდებს
 " მკვეთრებს", ხოლო დიდიხლოდური მათ უწოდებს "ყვებშირებს".*)
 ე.ი. სახით სიშველის დასაყვირებლად წარმოებულთ. მკვეთრი ხშირები
 ამ თავისებურებით წარმოადგენს რუსულთან შედარებით თანხმობადაა
 სრულიად ახად აკრედიტორის მესამე ვრცელი ქართულ და რუსულ თანხმობ-
 ვანთა შეპირისპირების საკითხთან დაკავშირებით/.

რაც შეეხება ხშირად დალაგებას, იგი წარმოების ადგილისა და
 ხამეფყველთ მრგანოების არაკრედიტორის სახეების მიხედვით შემდეგ-
 ნაირია: 1. წყვილებების მიერ თანხმობენ:

- ბ. ფ. პ.
- 2. ენა კბილის მიერ: პ. თ. ფ.
- 3. ენა კბილის მიერ/ენისწვერ დაშვებულ/. დ. ც. წ.
- 4. ენა-აღვეთლის მიერ: ა. ხ. წ.
- 5. უკანა ენასახით მიერ: ზ. პ. წ.
- 6. ხახის მიერ: ე.

რეგონის დაკრედიტორი, მესამე ვერტიკალური მწკრივი მოგვთა
 მკვეთრთა თანხმობადაა.

ხამეფულთა ვარდა ქართული აქვს წყვილებები და დალაგებები
 სწორედ ისე, რეგონის რუსულს:

*) შიგ. ე. ს. ახილვითანი - ქუთაისის სამედიცინო სკოლის
 ნაშრომების სერიალში ნომ. 3. ნაკ. დასაყვირებას ს. მ. - სკოლის
 ინსტიტუტის გამოცემის, 1936 წ. № 117-122.

წყვილები:

მეორეში	ყრუნი	ბარკალები
2	/ 4 /	რ 2 5
3	6	6
4	8	6
5	10	6

ხშირად სიხვედრის შეხამე და მეუბნე ამრიგონდადური რიგები
 შეიძლება რთული მანხმეცნებინაგან-აფრიკაფებინაგანწდავინი
 წარმოების მიხედვით აფრიკაფები დაიყოფიან სამ წყვილად:ორი
 მეორეში: ძ.ჭ. ორი ყრუ-ფიციონავი:ც.ჩ. და ორივე ყრუ მკვერთი: წ.ჭ.
 ამ მკვერთის დნადიში იძლევა შემდეგ ხურათი:

- 1) შეიძლება ორი მანხმეცნე მკვერთისაგან
- რ.ბ.
  - რ . . . . . რ+რ.
  - ბ . . . . . მ+ბ.
  - ჩ . . . . . მ+მ.
  - წ . . . . . ფ+ჩ.
  - ჭ . . . . . ფ+წ.

დასახელები უნდა ავტონომიუმი, რომ განსაკუთრებული ყრუადავება
 უნდა მიეწოდეს იმ მანხმეცნეებს, რომელთა არსებობაში მოგვება აქ
 მოყვანილი უარყოფი მანხმეცნეა სიხვედრა.

ამ მოთხოვნებიდან სავსებით აუმაყვებელი რუსული ენა,
 რომელიც ამისთანავე ავტომატურად სხვა ენაზე უფრო მეტადაა გავრცელებულ-
 რი ჩვენს ღარიბ მასობში და მეტადე ამ მხრის მიკითხვებზეა შორის.
 ჩვენ შეხადებდაც დავინახე მ რუსული ენის მკვერთა ფენეცივილია და
 მეუბნებიან გადმოცემაში დაფორმებოთი პრეფ. მ. რაუ-ს მხრისა
 / Меморизация языков, 1934 / რომ უშიად მოყვანილ
 რთა ავტომატურ რუსულ მკვერთა კლასიფიკაცია. / იხ. სვეტიცხოველი /

සමස්ත ප්‍රදේශය		දකුණු ප්‍රදේශය	
ප්‍රදේශ	ලගුණ	මල්වතු	ප්‍රදේශ
ප්‍රදේශ	දකුණු ප්‍රදේශය		ප්‍රදේශ

දකුණු ප්‍රදේශය

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ප්‍රදේශ	ලගුණ	මල්වතු	ප්‍රදේශ	ප්‍රදේශ		ලගුණ		මල්වතු	
				ප්‍රදේශ	ලගුණ	මල්වතු	ප්‍රදේශ	ලගුණ	මල්වතු
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

දකුණු ප්‍රදේශයේ ප්‍රදේශ 100 ක් පිළිබඳව විස්තරයක් ලෙස දැක්වේ.

Յեւոր ստորագրող, որն հոգորս հ-իցն, ընդ յարեւելի Խիւղընի Եւրոպայ-
ձորն անցն ունի մեկըրտ, իսկ նա մտնա՞րըրտնի ընդն յարեւելսոս
Խիւղ ձգորտա ինքնաշարժի ըս միջցրըրտնի՝ սարահոն հոմըր ճարճի
Երթն յարնի Եւրոպայն, Կախիտ Կոմըրնի մտնա՞րըրտնի մեկըրտ
հոնըր Խիւղընի մոսըմըրտնի Բրցըրտնի մսգ.

ճ - ու.
Գ - ու.
Զ - ու.

Ըս անս Կախիտընիս, հոգորս հիցն ճարճն յարեւել Խիւղ ժաննիտընտ
Եւրոպայն, սնի մեկընի մեկըրտ ոնսս, որն հոն ը ժաննիտընտ մորն
ան անընտնի ոն ըրցի ժաննիտընտ, հոմըրըրտնի միջցըրտնի Յրոգ.
Յ. սեւըրտնի, Կախըրտնի:

Յ. Գ. Բ. Գ. Զ. Գ.

հոմըրտնի ընդ յարեւելի Խիւղընի մտնա՞րըրտնի "Կըրնիւղընի",
հոմըր ստորագրող "Յարեւելընի" Յ. սեւըրտնի սնիտ սնի Յարեւելընի
Կարեւելընի ըրտն Կախիտընի ընդն սնի միջցըրտնի յարեւելսոս անսրտան
մտնա՞րըրտնի ան ըրցն. " Կըրնիւղընի Կախիտընիս ըս յարեւելսոս, որն
Կոմընի միջարտըրտնի ըսն ըրտն, մտնա՞րըրտնի սնի ժաննիտընտ Կարեւելընի սնի
նար յարնի մտնա՞րըրտնի ան ըրցն. անսնի Կախիտընիս ոն մտնա՞րըրտնի
Կարեւելսոս, հոմըրնի ընցըրտնի Կախիտընիս անսրտան-Յրոնի ըրտն, Կարեւել
սեւըրտնի սնի Խիւղընի" /

սնի Կախիտընիս ընդն սնի միջցըրտնի Կախիտընիս Կախիտընիս
Կախիտընիս հոմըր Խիւղընի Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս
Կախիտընիս, մտնա՞րըրտնի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի /
Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի /
Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի / Կախիտընի /
հոմըրնի ընցըրտնի սնի Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս
Կ-Գ-Յ, Գ. ո. Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս Կախիտընիս

Յան. Յրոգ. Յ. սեւըրտնի Յարեւելի Խիւղընի յարեւելսոս Կախիտընիս.
Յոսմից ՄԳ 1922-23 թիւի Գ. 113-28.

მკვეთრ თანხმობა აქვს /ჯ. ვ. ვ./ რომ აღვირახოთ პეტროვი, მაშინ რუს-
ების აღნიშნულ თანხმობებში ამავე ვ. ვ. ვ.-თი იქნებოდა ვადამოყვებელი.

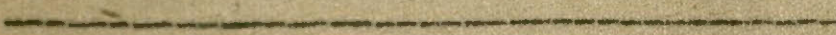
3. ქართულია და რუსული უნის თანხმობათა შევირისპირება

გარდა წინა თავებში შექმნილია / რუსულია და რუსულია, ხოლო მკვეთრ
შესახებ / ვადამოყვებელი თანხმობების შესახებ, ჩვენ რომ ქართული და რუს-
ული-თანხმობები შევსპირისპირით უმთავრესი სიყვარული, თავიანთად,
სამი დღე განხილვაშია მათ შორის: 1. რუსული თანხმობების წარმოქ-
მა პარამოყვებელია, რადგან, თუ რა შეგობილადი იმყოფება იგი ამა თუ
იგი ხმებთან შეგნაქთან, ხოლო უნდა არ არის, თანხმობის შემოქმედ
შეგნა ა ო ყ არის, თუ e u
შეგარდა: e u იძლევა წინათანხმობის ვადამოყვებელია,
რ და მ დაბილადი იგი და ამავე ირის ურთიარობა იგი.

ქართულში ასეთი ვადამოყვებელი ხმებთან განა თანხმობებ-
ზე ან სხვადასე არ არის და ან იმდენად შინიშეგნა, რომ ჩვენნი შინიშ-
ბისათვის / ხოლო იმდენად ვადამოყვებელია არა აქვს, ამიყვება,
რომ რუსული თანხმობები გარდა: ყ, უ, უ, ყ, -ია

რომ რომ სხვათა ვადამოყვებელია, აქ ვადამოყვებელი რუსული თანხმობათა
რადი და მათი ვადამოყვებელია. " რუსული აქვს სამი რადი ვადამოყვებელი,
შეგნებისმიერი თანხმობანი / j, z, შხე - მათ შორის ვადამოყვებელი
ანდაში ასე აქვს მხარე უნის / z - ქართულში იგი იგივე
შეგნებში რადი / e, h, ჯ /; მაგრამ ამავე / ვ. ი. სხვადასე /
მხარე მათი დიდი განხილვაშია რუსულია და ქართული შორის:

ყ, უ, ყ -ს გარდა, რომლებიც რუსულში მკვეთრად მხარე
მაგრებია და j, z, შხე -ს გარდა, რომლებიც მკვეთრად,
რუსული ყველა თანხმობის შექმნილი იქნის ვადამოყვებელი, მ. ა. მხარე

հծորո բնույթների/ u ջ -ի/ քոն, յահալընի յ' թուլընա
ան հանի ո'ից Յուսուր, հոգորո հրեղընի/ժիս, հրեղըն.

քալ - քալ - քալ; ժալ - ժալ - ժալ;
ճալ - ճալ - ճալ; րալ - րալ - րալ - րալ;
հալ - e հալ - հալ;
չոր - չալ; հալ - չալ - e հալ, հալա թ, Նիս.

հրեղընիստի հաղորո թղոլընա յից յոլընա: u ի քոն ժաննույն-
նո/ u, ու, ու / ճահրա սոլընուի հծորո թա Կ - Լ
քոն սոլընուի թալարո, եղր ա ջ զ զ -ի քոն ցնարոլը
հրեղը սննաննի սոլոննիցնա սոնա ժուո ժանն թաննի, սոնալը թոլըն-
նո a ջ o y. բնույթների, հոլընուի ո'իցընուան: A e
ë ո- Լ հանո: ալ - ալ / թոնցոլընա: ալ
ալ - ալ / թոնցոլընա ո'իցընու /: ալ - ալ

/թոնց- ալ; ալ - ալ / թոնց- / ո'իցընու *

Յուս. սննույնու. հոգորո յի թոլընուի թալընուիսն,
հանի հրեղը ժաննույն ճալընի ճալընալ թալարո հանց սլըն.

Թոլըն թաննիստի սն թանն յահալընա թա հրեղընի թոլըն
թոլընուիսն ո'իցըն, հոլըն հրեղընուից հոլըն յնալը յ.Ք. Յուսուր-
հոլըն սննույնու/քոն ճալընի ճալընա թոլընույննու / ո'իցընու
թոլընու.

եղր յահալընի-հալըն ճալընույնու յ.Ք. հրեղընու սննու-
լընու/թոլընու ճալընի ճալընա քոննու / յահալընա թա հրեղը
յնալը ժոլընի յրեղընուսն ճալընույնու: Կ / Յ - ճալըն,
ժալըն; ճալըն թա թոլընու հանց. հոլըն թոլընա Յուսուրըն սննույնու
սոն, սննի ճոլընու հալընու ճալընու յահալընի/ժալ. ճալըն; ճալըն
ճալըն / հրեղընի յո ժոլընի սոնա, ճաննույնուիցընու - հալընույնու.

*) Յուս. յ. Լ. սննույնու

მეზამდე დიდი განსხვავება იქნა მისი მკვლევარების, რომ ქართულს ახალ-
 სიბუნების სიყვარულით თანხმობდათა ურთაპ' დაჯგუფება უხმობნოთ მათ
 შორის, განსაკუთრებით სიყვარულს თავში, მაშინ რომ სულელით ხამ
 თანხმობდას მუცო ურთაპ თითქმის შეუძლებელია, ქართული სრულიად
 ჩვეულებრივია თბი, ხუთი, ექვსი და ზოგჯერ მეცხრე/ მთხრობედ,
 ვარსკვლავი, მწყვდოვია, ბრძოლა, ვინაა/ ან თავისებურებათა
 გათვალისწინება ზეობიწვენით სავიწრო სურბოპეოგოგისათვის, რომე
 დივ ყრუმუნახს უყენებს ქართულ მეფეველებას.

4. მკვლევართა დაჯგუფებისათვის ნიშან-სი. სავსა იხი

გეომთ 33.900 მუშეობა/ ჩვენ ავტონომიუთ მკვლევარი თანხმობენთი:
 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. და აგრეთვე მათი წარმოების ბიომეტიკისა თითოეულ
 მკვლევარის მიმართ, ახლა შევჩერდეთ ავტონომიულ მკვლევართა სუნთქვის
 ბიომეტიკისაზე.

F-4930

მკვლევართა წარმოება ხდება მეფეველების აპარატის მეზამდე
 ნაწილით- პირის გრუბი რამ შეუხება ფილტვებზე და სანთისიბებზე,
 იხინი თითქმის არავითარ მონაწილეობას არ იღებენ, რის გამოც
 მკვლევარების წარმოება მეფაპ განსხვავებულად და სპეციფიკურია
 დანარჩენ თანხმობებთან. თუ აქამდე ჩვენი ყურადღება მიქცეულ
 დი იყო ყრუმუნახის სუნთქვის განვიტარებაზე და აგრეთვე სუნთქვის
 რიგმიკულად დაჯგუფებებზე მეფეველებასთან, ახლა პირიქით, მათ
 უნდა შევჩერდეთ განსაკუთრებით, რომ ფილტვებთან ამიპინარე პაერ
 ნაკადი და აგრეთვე სანთისიბებზე მიწარმოებება სავიწრო არ არის,
 და რომ ავტონომიული მკვლევარების წარმოების დროს ვსარგებლობთ
 მხოლოდ ჭაერის იმ მარაგით, რომელიც პირის გრუბია შეჩვენელი.
 როგორ განსაკუთრებით ეს ყრუმუნახს ?... ან იხ პრობლემა, რომელიც
 სურბოპეოგოგის წინ სიგას.

ხელეწიურად შევუქმენით ყრუმუნახს ნურმიკული სუნთქვა,
 ხელეწიურად უნდა შევუქმენათ მისი შეჩერებაც, წინააღმდეგ შემთხ
 ვევაში ჩვენ ვარ მივიღებთ მკვლევარებს. სურბოპეოგოგის ყრუმუნ
 ხის ურთ ხელს თავის გულმკერდზე იღებს, მეორეს კი თვით ყრუმუნ-

მივუახლოვდეთ ქალაქის ნაჭერს დაახლოვებით 5 სანტი. თან წარმოვთ-
ქვათ პ. ქალაქის ნაჭერი გადამწვია საკმარისად დიდ მანძილზე,
იმავთ ადგილას მოთავსებული ქალაქი- გ-ს წარმოების დროს გადამწვია
გაფიქრებით უფრო მკვეთრ მანძილზე. წ-ს წარმოქმნა ქალაქის გადამწვია
კიდევ უფრო პაჭარა მანძილზე. შედეგად მკვეთრების წარმოება, სახელ-
ღობრ შ.პ. უფრო ნაკლებ უფროდნა მათ ადგილს, რაც შეეხება მკვეთრ
გ-ს მის წარმოქმნას ქალაქის ნაჭერი თიქმის არც კი ინდუქცია
ყვად შემიხვევამი ჩვეულებრივ ძვადისათვის მისი მიძრია შეუმჩნე-
ვლია.

გ.-ს როგორც ფაქტობრივი მკვეთრის დაბრუნება ხდება ხახაში.
სკოლის შედეგად პირის დრუში მყოფი პაჭარი თხელდება, რის გამოც ის
შედეგებით აღნიშნულ მკვეთრებთან უფრო ნაკლები და წყვეტილი ნაკა-
რით ვადის პაჭრში, ამიტომ ქალაქის ნაჭერი უმძრიათ რჩება. ცხა-
რია, გ-ს წარმოება, რომ ხდება პირის დრუს წინა ნაწილში, მაშინ
ის უფრო/ხშირი/ ნაკადვანი იქნება, რადგან ამ შემიხვევამი
რეზონანსური უფრო ფართა. X/

მე ვფიქრობ, სახში სიმების დაკვეთილება და პირის დრუში შეჩე-
ნილი პაჭრის მარჯის წესიერად გამოყენება მკვეთრთა არსებობის
დროს უმძრიათ მნიშვნელოვანი თითქმის მკვეთრთა მიმართ და, თუ ეს
მრი ფრიად მნიშვნელოვანი პირთა მკვეთრთა წარმოებისათვის შეხვედრ-
ბული არ იქნება, მაშინ მკვეთრთა არსებობაც შეუძლებელი იქნება.

როგორც აღვინახეთ ზემოთ თქმულიდან, ქართული პ. გ. პ. არსებითად ვად-
სხვადავებთან რუსულ $n m k$ -სგან, ეს განსხვავება გამოიხატე-
ბა ქართულ პ. გ. პ. წარმოებისას სახმისიების მიწადილებების მიუხედავ-
ბით, რის გამოც მათი წარმოება ხდება ფიქსირებულად ამოღებულ პაჭრ-
ვადის ვარგში, ამიტომ მათ შეიძლება აგრეთვე ვუწოდოთ უნაკადო ანუ
უასპირაციო თანხმებები. რუსულ $n m k$ -ს კი ახასიათებს ასპი-
რაცია, ამიტომ იმ ნახესხებ რუსულ სიტყვებში, სარაც ვხვდებით ეს
თანხმებები, ისინი უნდა შეიცვალებინ სათანადო ქართული

*/იხ. პრეფ. В. Х. Сперанский - Письмена перу 1924 г. № 48-48.

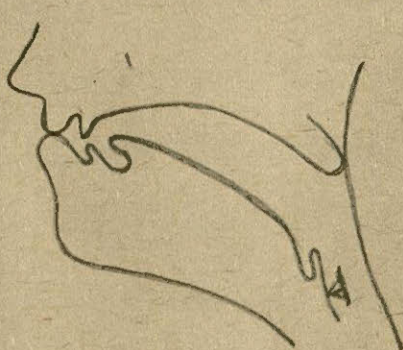
ახპირაფრები: ვ. მ. ქ., რეზიდენციის მართალი, უფრო უფრო ახპირაფრების
შეფარების არიან შეფარებით რუსულ n, m, k -სთან, მაგრამ ასე თუ
ისე რუსული n, m, k , და ქართულ ვ, მ, ჯ, ფონეტიკურიც უნდა
შეფარება აკვებს მიეკუთვნებიან, რეგონც ახპირაფრები.

111. ქართული თანხმოვნების სპეციფიკური მხარე/რუსულიდან
შეფარებით/ და მათი დაყენება.

1. ქართული ბავრი/მიურის თანხმოვნები: ვ, მ.

პირველ რიგში აღვნიშნავ ბავრის მიურის თანხმოვნები - მათი წარმოუ-
ბის სიძველის მიხედვით შეფარებით დაწარჩენ თანხმოვნებთან.

ბავრი/მიური ბგერებიდან აღვნიშნავ მხოლოდ ვ, და მ, რეგონც განსხვავ-
ებულნი თავისი წარმოების სახით რუსულის ამავე ანალოგიური
თანხმოვნებთან, რაც შეეხება ვ-ს და მ-ს, უმთავრეს სწავლებით არ
ვიღებთ ბავრი/მიური ვ და მ. რეგონცის მიხედვით იმ უმნიშვნე-
ლოდ სპეციფიკური მხარეებს, რეზიდენციის რუსული თანხმოვნების დაშლას-
სიძველედ ფონეტიკურიც ითვლებიან. მაშ. რეგონც ბეძეშაყ აღვნიშნე,
რეგონც-ფონეტიკურიც მიეკუთვნებიან იქნება თუ ბავრი/მიური თანხმოვანზე,
სახელით: ვ, მ.

ვნახეთ, რა პირობებშია ხაჭინო აღნიშნული თანხმობების წარმადე-
რად დაყენებისათვის, უ.ი. რა მიზანმიმართული იქნება ამ ბგერების
წარმომქმენისათვის საარტიკულიადაც ურცავნიერი, ხაბიო ხიშივი და
კავრნაკარი. X/

წარმადური დაყენება

----- 3 ----- 2 -----

1. ბაგეები: ბ. შეუწყობილობა საკმაოდ სწორედ შეუწყობილობა
მჭიდროდ, ქვედა ბაგე აქ- მპროდუქციის
ვერა ბედა ბაგე. რა ურცავნიერი.

ბ/ შეფარებით მთლიანად ხშივან ბგერასთან ბაგეები
წამოწველია წინ: პო, პი, ფო, ფი ან მიახლოებულია
მჭიდროდ უბილებთან: პე, პი, ფე, ფი.

2. ბაგის კუთხე: მთლიანად ხშივან ბგერასთან დაკავშირებით
ან წამოწველია წინ ან განუვლი ვახვერით.

3. უბილებს შორის { დაკავშირებულია მთლიანად ხშივან ბგერას-
თვრისკადური თან/ შეიძლება თითქმის შეიქმნება: პა, პი, პე
მანძილი: პე, პი, ფა, ფი, ფე, ფი.

4. უნა: წარმომქმენის რის უახლოვდება ან რბილ, ან მავან
სახას- მთლიანად ხშივან ბგერის მიხედვით. პა, პი,
პე, პი, პი, ფა, ფი, ფე, ფი.

5. რბილი სახა: ანუ ყოველი 5. აწვეულია

X/ სუბმა და დაყენების თანამიმდევრობა აღებულია პრეფ. ა

რატ-ს წიგნიდან: *Кемодика, обрешенка, выработка*
1934+ ж. 38-98.

6. სახმი ხიმიები:	დახმურია შეიძლება ღია 30 იყოს, მხოლოდ მონაწი- ლეობას არ იღებს.	ღ ი ა. უქმპერსონული პერ- სონალი შედარებით დავითიუდურ აქტებს.
7. პერსონალი მონაწილეობა:	პირის დროს პერსონ სუბიექტური ნაკადი.	ძ რ ი რ ი .
8. გ/მუხი ხედავს:	სუბიექტის მიმართ შეერთებას და სუბიექტს.	დავითიუდურ შეერთებას და პერსონალი გარდასული ძლიერ სუბიექტს.
9. გრუმიუხი შეიგრძნობს ხედავს:	სუბიექტს.	სუბიექტს .
10. ხორხი-თან:	ხორხის უქონლობას. ხორხი იწვევს გუბს.	ხორხის უქონლობას.
11. მკვრივ :	მოდრაობის უქონლობას:	მოდრაობას.

როგორც ვხედავთ, ქართული 3-ს ბიომიქსიონისა თიქსის იგივეა, რაც რუსული. მაგრამ როგორც აკუსტიკურად, ისე ფიზიკურად ქართული 3 არსებითად განსხვავდება რუსული 3-საგან.

ქართული 3-ს წარმოების დროს სახმი ხიმიები ან სრულიად დახმურ-
ილია ან შეიძლება ღია-30 იყოს, მაგრამ 3-ს წარმოების
დროს არავითარ მონაწილეობას არ იღებს. არამედ გამოყენებული იხ
პერსონალი, რომელიც იმყოფება პირის დროს. ხიმიების დასუბიექტობისაგან გა-
მომავალი უქმპერსონული პერსონალი უქონლობა, ცხადია, ამჟამად
3-ს ჩვენ ზედმეტ აღვნიშნეთ, რომ ქართული უნის მიერ ნახსენებ რუსულ
სიყვავებში 3 შეიძლება ფ-ში; უნის ახლად უნდა იყოს, რადგანაც ფ, როგორც
ახპერსონული ბგერა, უფრო ახლო დგას რუსულ 3-საგან, ვიდრე მკვრივი

րո՞ւմ Յ-ն անգրգռվածուի ըրտն ճշդիցնիս ըմբռնեմա-կըրոմա րոհր
հըմարտ եղլն թըրոհընու Յ-ն անգրգռվածուիսեմ ըս մեմեմեմե
Յըրնեմըր ընըրոնեմըն ան մոմեմեմեմեմ.

2. Յ-ն անհոցնի ճմընընա, ոնմոն Պ.Յ-ն անգրգռվածուիս կընց
ըս թըրըր Յըրնեմըր անհոնեմըն թըրոհընու Պ-նեմ, յըրըրոն
ըս անեմըրըն կանեմըն կանեմըն ոնմոն հըրընա մըրըր թըրըրըն.

3. Յ-ն մեմըրոնը ըրըրըրըր ոնմոն "Յ". զրը-մըրըն երնեմըն կըրոն
մըրըն յըրընըն, րո՞ւմ կանեմ կոմըն անմեմ թը ան երեմեմ, անմեմ
կըրընըր մոմեմըրըն ան մըրըն, ըս մեմըր կանեմըն Յըրնեմ
թըրըրըն Յըրնեմ/թըրըրըն կանըն ըմբռնեմըն. Պ-ն անգրգռվածուիս
ըրտն կանըն ըրըրըրըրըն, Յ-ն ըրտն կանըն երեմըն մեմըր
ոնեմ ըմբռնեմ.

4. ճշդիցնիս ըմբռնեմըն թըրընըն, ոնմոն ըմբռնեմըն թըրըն
ըրըրըրըր Յ-ն ըս Պ-ն կանեմ, կանեմ ճշդիցնիս մեմըրընիս թըր-
ըն կանեմըն անգրգռվածուիս ըմբռնեմ.

5. կանեմ կոմըն երեմեմ ըս Յըրնեմըրն մեմըր ընըրոնեմըն
մոմեմըն, ոնմոն թմ. կանեմ ըրմե մեմընընըն, կանեմ կոմընիս ըմբ-
ռնըն ըս Յ-ն մեմընըն ըմբռնեմըն թըրընըն, յըրըն Յըրնեմ մեմըն-
կըրըն Յըրնեմ մեմըն մեմընըն.

X/
Յ Մ Ե Մ Յ

- 1. Յ Յ Յ.....Յ Յ Յ.....5-10քըր.
- 2. Յ Յ Յ Յ յ.....Յ Յ Յ Յ . . . . Յ Յ Յ Յ.
- 3. Յ յ Յ յ Յ յ Յ յ.....Յ յ Յ յ Յ յ Յ յ Յ յ Յ յ...
- 4. յ Յ Յ ..... յ Յ Յ..... յ Յ..... յ Յ..... յ Յ.....
- յ Յ յ..... յ Յ յ..... յ Յ յ..... յ Յ յ..... յ Յ յ.....
- 5. Յ յ Յ..... Յ յ Յ..... Յ յ Յ..... Յ յ Յ..... Յ յ Յ
- 6. Յ կոմընիս մեմըն ըս թըրըն.

X/ Մ. Գ. Եսսա ըս A. Ժ. Կանեմըն; Ճից. Գ. Ժ. Ես-
կըրընըն - Կանեմըն ըմբռնեմըն. 19325.

9-ს ნაკრი და მისი კონტრაქტი

1.ა. ბაგუები მიიღონ არიან შეუწყობილი ან საკომარხად არ უახლოვდებიან ურთიერთს: ხარკის საშუალებით უჩვენებენ, რომ საჭიროა ბაგუების თავისუფალი და არა მჭიდრო შეწყობა.

ბ. ბაგუების სკოლა და პაურის აჩქარებელი ამოღეთ, ხედავ შეგრძნებთ, ან ქაღალდზე შებერეთ.

2. კბილები შეუწყობილია, საჭიროა თითონ მოთავსება კბილებს შინის და ადნიშნული ბავრის ისე წარმოებდა.

3. ქვემო ბაგუ შეწყობილია, ბევრ გადმოსვლი-ობის რუხი ხარკის-თან ვარჯიში ხშირადი ბავრებში იხე, რომ 9-ს შინ უძველესი ხშირადი, მაგად. 19.09.77...

4. ღვებში გაბერილია, ვიღებთ ფივიწვას, ან ძლიერ დაჭიმულ ბავრებს. შევათავსო ბავრებს ხელებს აწვებს თავის ღვებზე, უჩვენებ, რომ ღვებში გაბერვა საჭირო არ არის.

5. უნდა აწუხდეთ მაგარი ან რბილი სახისაკენ, თითონ საშუალებით აჩვენებენ უნის მდგომარეობას.

6. სახის ფარა დაწეულია, პაური მიიღონება ცხვირისაკენ, ბაგუების სკოლა ხედავ მდგომარეობა, ან ხრულებით უნდა ვიპოოთ იხიის უახლოესი მცხვირთან თითონ მივანით ვაჩვენებთ, რომ პაური ხრულებით არ უნდა ვამოიპოოთ ცხვირით.

7. სახით ხილები ჩურჩულის მივამარუბაშია; ბავრები ვრძნობს, რომ მას არ შეუძლია შეახლოვდეს ის, რასაც მისგან მოითხოვენ, იგი მიიღონება აჩქარებულ ველზედია. საჭიროა ჩვეულებრივი იხიპირადია-უქსირადია-ცოხთან დაკავშირებთ, მაგრამ უნდა სკნული თანავ აჩქარებელი უნდა იყოს.

8. სუნთქვა რთული არა იქნას, უქსირადიას სწვევას: ვთვალთქვი ვერების საშუალებით, უნდა მივუძღვინ სუნთქვის ვარჯიში.

3 0 6 x 0 0 0

1. Գ Գ Գ ԳԳԳ.....

2. ԳՎ ԳՎ ԳՎ.....ԳՎԳՎ.....ԳՎԳՎԳՎ.....

3. ԳԳ.....ԳԳԳԳ.....ԳԳԳԳԳԳ.....

/ԳՅԵԼՆ ԵՄԵՅՆԵՐԵԿԱՆ/

4. ԳՎԳԳԳՎԳԳԳ.....ԳՎԳԳԳՎԳԳԳ.....

ԳՎԳԳԳՎԳՎԳԳԳԳԳ.....ԳՎԳՎԳԳԳ.....

5. ՎԳՎ.....ԳԳԳ.....ԳԳԳ.....ԳՅԵ.....ԳԳԳ.....

ՎԳՎ.....ՎԳՎ.....ՎԳՎ.....ՎԳՎ.....ՎԳՎ.....

6. ՎԳ.....ԳԳ.....ԳԳ.....ԳԳ.....ԳԳ.....

ԳՎԳ.....ԳԳԳ.....ԳՅԵ.....ԳՅԵ.....ԳՅԵ.....

7. Կոնցրետըն ընկերությունը և իր անդամները, մասնավորապես: ԳՎԳՎ, ԳԳԳԳԳԳ, ԳՅԵԼՆ, ԳՅԵԼՆ, ԳՅԵԼՆ, ԳՅԵԼՆ, ԳՅԵԼՆ և ՎԳՎԳՎ.

8. Երկրաբանական գործընթացի քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը.

9. ԳՅԵԼՆ Երկրաբանական ծախսերի ընդհանուր քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը.

10. Երևի ամենախոշորագույն ծախսերի և քննարկումի մասին քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը, ինչպես նաև քննարկումը և քննարկումը.

x) Shmg. #.A. Pay - MemoSura syrenus - myxo -
nemux, №. 59. 19345.

ქართული ენა- ზედაპირული-ბირთვიანი თანხმოვნები

მიუხედავად იმისა, რომ ქართული თანხმოვანი ~~ფ~~-ს არფიკურაფია
 თიქციის იგივეა, რაც რუსული *m* -ს, მაგრამ ქართულ *ფ*-ს აქვს
 თავისი სპეციფიკური მვისებები, რითაც განსხვავდება რუსული
 ხაგან. ქართული *ფ* მკვეთრია, მის წარმოქმნაში საბოლოო ხიმები
 მონაწილეობას არ იღებენ, მისი წარმოება კონცენტრირებულია
 მეფუძვლების ანაწილის მესამე ნაწილში- პირის ტრუში. ხშირად
ფ-ს მკვეთრობით აიხსნება რუსულიდან ქართულში ნახესხებ სიფ-
 ვებში რუს. *m* ს ვაძილება ქართული მფვივნავი *ფ-ფი* სახეობებში:
 პლათქი/ *plamox* /, დავაქა/ *donamxa* /, ჩოქი/
 / *usemxa* /, აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მართალია, ყველა ნახესხებ
 სიფუძვებში *m* არ ვაძილება *ფ-ფი*, არამედ *ფ-ფი*, მაგრამ
 ამასთან თავისი დასაბუთება აქვს, მოკლედ: ქართული *ფ*, როგორც
 ნაკარვანი თანხმოვანი, უფრო ახლო დგას, რუსულ *m* -თან,
 ვიდრე უნაკარვ ქართული თანხმოვანი *ფ*. *1

1. განაბუთება იხ. გ. ახვლედიანი "მკვეთრი ხმოვნი ქართულში", გვ. 113-128
 თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემი 1922-1925წ.

ՆՈՒՅԵՆԱԿԱՆ ԵՐԵՄԵՅԱՆՈՒԹՅԱՆ

1. Կրթիչներն ու Կրթիչների Կրթիչները.	Միմյուրեք ՆՈՒՅԵՆԱԿԱՆ ԲԱՅԱՅՄՈՒՆՆԵՐԻՄԻՒՄ ԱՆ ԳՆԱԿՆԵՂՈՒԹՅԱՆ ՔՈՆ ԲԱՅԱՅՄՈՒՆ ԳՆԱԿՆԵՂՈՒՄ:	Կրթիչները միմյուրեք ԳՆԱԿՆԵՂՈՒՄ:
2. Զննողների Մեծիկի Գրքագրության Զննողները.	Մ.Ս.Ս.	ՈՅՈՅՅ.
3. ԴՅՅՅՅՅ ԳՐԱ.	Կրթիչների Միմյուրեք Միմյուրեք ՈՒՅՅՅ.	Կրթիչները.
4. Գ Ե Ո.	Վճարողները ԲԱՅԱՅՄՈՒՆՆԵՐԻՄՈՒՄ, ԿՐԹՈՒՄ ԵՎ ԿՐԹՈՒՄ ԳՐԱՆԻ ՔՈՆԱ ՆԱԿՈՒՆԻ ՄԵՆԵՐԻՄ:	Կրթիչները ԲԱՅԱՅՄՈՒՆՆԵՐԻՄՈՒՄ ԵՎ ԿՐԹՈՒՄ ԳՐԱՆԻ ՔՈՆԱ ՆԱԿՈՒՆԻ:
5. Կրթիչները ԿԵՆԱ.	Վճարողները.	Վճարողները.
6. ԿԵՆԱԿՈՒՆԵՐԻՄ	ԲԱՅԱՅՄՈՒՆ, ՄԵՆԱ-ՔՈՆԱԿՈՒՆԵՐԻՄ ԱՆ ՈՒՅՅՅ	Ո Յ Ո Յ Յ.
7. Գրքագրության ԳՐԱ.	Կ Յ Կ Յ Ո.	Ժողովուրդ.
8. Կրթիչները Կրթիչները.	Մեծիկի Գրքագրության, ԳՐԱՆԻ ՎճԱՐՈՒՄ ԵՎ ԳՐԱՆԻ ՎճԱՐՈՒՄ:	Ո Յ Ո Յ Յ.
9. Կրթիչները Մեծիկի Գրքագրության.	Կրթիչ Գրքագրության Կրթիչները.	Գրքագրության Մեծիկի Գրքագրության Ժողովուրդ.

Կ ՆԱԿՈՒՆ ԲԱ ԿՐԹՈՒՄ

1. ԳՐԱ ԳՐԱՆԻ ՄԵՆԱԿՈՒՆ ԶՆՆՈՒՄ, ԲԱ ԲԱՅԱՅՄՈՒՆՆԵՐԻՄ ԳՐԱՆԻ ՆԱԿՈՒՆ ՈՒՅՅՅ. ԳՐԱ ԳՐԱՆԻ ԿՐԹՈՒՄ ԵՎ ԿՐԹՈՒՄ ԳՐԱՆԻ ՄԵՆԱԿՈՒՆ, ԿՐԹՈՒՄ ԵՎ ԿՐԹՈՒՄ ԳՐԱՆԻ ՄԵՆԱԿՈՒՆ:

3. ჳა. ჳნ. ჳწ. ჳჯ. ჳნ.
4. ჳაჳა. ჳნჳნ ჳწჳწ . . . . .
5. ჳაჳნჳაჳნ . . . . .
6. აჳა. აჳნ. აჳწ. აჳჯ. აჳნ.
7. აჳნ. აჳწ. აჳჯ. აჳნ.
8. აჳ. აჳწ. აჳჯ. აჳნ.
9. ჳაჳ. ჳნჳ. ჳწჳ. ჳჯჳ. ჳნჳ.
10. ჳ. ხნჳჳჳნის ჳაჳჳი და აჳაჳი

მ-1/შპრთაბის შპრთა.

1. ჳრჳბი აჳრბიჳრ ჳაჳჳრთა ან ანის, ან ანის ხაჳჳრთისაჳრ ანის ჳაჳჳრთა.
2. აბილჳბი ჳაღიან შიანბრჳბჳრთა ურბიანუბბან.
3. ანა ჳაღიან ჳაბილჳბრთა აბილჳბი შიანის
4. აჳბიანბრთა ხუბბია/ხარჳბი ბრბილთის ჳჳბიანა და აბრბიანა აბიანბრთა ჳჳბიანბრთა აბიანბრთა ჳაჳრბიანბრთა შიანბიან/.

ა ბ რ ჳ რ - შ ი

1. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
2. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
3. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
4. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
5. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
6. მ . . . . . მ . . . . . მ . . . . .
7. მ - მ - მ - მ - მ - მ .

დ და წ-ს ნორმალური დაყენება

დ

წ

1. ბაგეები.	მიახლოვებულია კბილებთან.	იკივება.
- ბაგეების კუთხეები.	გაწეული, რთვონი ღ-ს და ს-ს- წარ- მოქმედების.	
2. კბილები:	ჩანს.	ჩანს.
3. კბილები. შიშის ვერტიკალური მანძილი.	სურ-პარა ნაპ- ბილის ხახვი.	1-1 1/2 მმ. მიახლოვებული გენკბილები თანაც გადმო- წეული წინ.
	1 მთვენი.	1 მთვენი.
4. უნა.	წვერი უბეჭდება ქვედა კბილებს, უნის ბურვი აწეულია და უბეჭდა მაგარ ხახვს.	წვერი უბეჭდება ქვედა კბილებს, უნის ბურვი აწეუ- ლია და სვერში ხეება მაგარი ხახვის არეში.
	2 მთვენი.	2 მთვენი.
უნა.	უნის წვერი იხევი იმ მივითარებაში, უნის ბურვი სვერში შევიდა ქვემოთ უბეჭდა, რთვონი ღ-ს წარმოქმედების.	უნის წვერი რჩება ქვედა მივითარებაში უნის ბურვი სვერში შევიდა თანაც ქვემოთ იწვეს.
5. რბილი ხახვი.	აწეულია.	აწეულია.
6. ხახვი ლიმები.	ღია-თრთობს.	დახურულია.
7. პარენკი.	ხაშვილი ძალიან, სვერში შევიდა შეივსება ხელები.	ხახვი ლიმებიდან არ აღივითარებაში, რაგან მგი დახურულია. გამოყენებულია კბილის რთვონი არეული პარენკი.
8. ურეკიანი ხელები.	უნა გაწეულია კბილები მიახლოვ- ებულია/პარა ნაპ- ლია/, ხელები გაწე- ულია.	უნის წვერი გაწეულია. შეივსება უნის ქვედაკბილებს.

Ժ-ն հաջորդող ըստ շարժման

1. Բարձրագույնի ընդհանուր ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է
 2. Միջինագույնի ընթացքը համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է
 3. Բարձրագույնի ընթացքը համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է

2. Ժ-ն հաջորդող ընթացքը ուստի է, այն հարևան ընթացքը, որի հետևանքով
 համարվում է ընթացքը համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է
 հ-ընդհանուր է, համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է

3. Ժ-ն հաջորդող ընթացքը ուստի է, այն ընթացքը, որի հետևանքով
 ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է
 ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է

4. Ժ-ն հաջորդող ընթացքը ուստի է, այն հարևան ընթացքը, որի հետևանքով
 ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է
 ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է ընթացքը ընդհանուր է, ուստի համարվում է

Յ ա ճ ի ճ ի ճ

1. ճ-ճ-ճ-.....x.....ddd

2. ճճ.....ճճ.....ճճ.....ճճ.....ճճ

3. ճճճ.....ճճճ

4. ճճճճճճճ.....

7. წაწილწილნი

8. აწ. თწ. უწ. ეწ. იწ.

9. წ-ს ვარჯიში ჰოფევის თავში და ბოლოში.

4. აღვეთობის მიერ აფრიკაჟები / ჟ და ჯ /

რთული თანხმობა / ჟ = ჟ + ზ . /

✚ -ს წარმოების ირთს უსარგებლოდ ზიანობა, მისი ჰაშ-აღებთ უნაი ვწევთ აღვეთებისაკენ. მაგარ ჰახის და აღვეთების არუში ხდება დაბრკოლება, მიწოდები წყვეტილი ჰაურ-ნაკადი ამოხს ადნიშნულ დაბრკოლებას და სკოლის ჰაშ-აღებთ იხმის ✚.

ჯ-ც რთული მყოფი თანხმობა / ჯ = ჯ + ჟ / უს ბგერა რთულშიც არსებობს, რთორც ბეშოთ/ბეშა) ადნიშნული ბგერა ძ. მხოლოდ ნიშნითი გაშისახლება არა აქვს.

ყრუბუნჯებს ჯ უძღვამ შებრუნებულ მარცვლებში, უ. ი. ხმო ნის წინ და შემდეგ, რაგან შებრუნებულ მარცვლებში უფრო აშკარად ჩანს აფრიკაჟის ხმისა და სკოლის მთებეჭები.

✚ - ს და ჯ - ს დაყენება.

✚

1. მაგვები. ცოფათი წამოწვეულია წინ.
2. მაგვების ურთმანეთს უხეობიან, კუთხეები.

ჯ

- წამოწვეულია წინ
მოახლოვებულია
ურთმანეთთან.

3. კბილუბის ვერტიკალურ- 11411/2 მატრიცულით. იგვივ.
ნი ვარუბულობა.

1 მთავრად.

1 მთავრად.

4. უნა: უნის წინა ნაწილი
უხედა აღუთლებს
უნის წვერი თრნავ
-იანუღლია.

უბჯინება აღუთლებს და
მჭავარ ხახახ, სკოთის
მთავრადი ჩაღრმავებლია.

2 მთავრად.

2 მთავრად.

5. უნა: წინა ნაწილი ურნავ
ჩაღრმავებლია, მავარ
ხახახთან შეერთების
წინ. სკოთის შეღებვ უნის
ბურვი იჭვევის უკან.

სკოთის შეღებვ იჭვევის
ქვემოთ, უნის ბურვი
ხწორება და ბრყუღებება.

6. რბილი ხახა.

აწუღლია.

აწუღლია.

7. ხახმი ხიბუში.

დახურ-ლია.

ღია არის და მრთის

8. პაურნაკარი.

ან არის: პი-
რის ^{რხუში} შერჩენილი

ხაშვადი ჭიღისა.

პაურით ხარგებ-
ლობა.

9. ყრუმიტნჯი ხედავს.

ჭურჭლის გამოწვევა
/ დაბიარობა ცილის /
კბილუბის შიგნის
ნაშრადს.

ი გ ი ვ ე.

10. ყრუმიუნჯი შვიგ-
რძნობა.

ხეღე ჰაურ-
ნაკარს.

ჰაურნაკარის ვიბ-
რათის/ხეღის დადგ
ბით ხორხე/ და
თვით ჰაურის ღუნას
ხეღე.

ჟ-ს წარმოების ნაკრი.

1. უნის წვერი უხემა კბიღებს, რის გამოც ყრუმიუნჯი წარმოიხ-
ქვამს ჟ-ს და არა ჟ-ს

2. საჭიროა შპაყელის, ან თითის ქაშუაღებით ჩვენება სახის
და უნის იმ ადგილისა, სადაც ჰაურის დაბრკოლება ხდება.

3. ბანძახან ჟ-ს მადვირად იხმის შ. საჭიროა ჭურჭლის,
იქნავ გამოწვეულების ჩვენება. ვარცა ამისა ჰურის ნამცევის
დადება უნის წინა ნაწილზე, ყრუ-მიუნჯი შვიგრძნობს, რომ შ-ს
წარმოქმნის რის ჰურის ნამცევი თითქმის არ უხემა სახის.

ჟ-ს წარმოქმნის რის კი პირიქით უსაბუთ უნია მიჭიროდ უხეღ-
ღებს, რადგანაც მისი წარმოების რის ხდება ჰაურის დაბრკოლება,
რასაც ადგილი არა აქვს შ. წარმოების რის, რადგანაც მის წარ-
მოქმნისათვის საჭიროა ჰაურნაკარის ^{სახე} და არა სველია.

4. ხშირად ჟ-ს მადვირად იხმის x. კინეზოლოგიკური შვიგრძნ-
ობის საშუალებით ვარკვენებთ, რეჟ ჟ-ს წარმოების რის სახით ხიმი-
ბი არ მრთიან და არც იღებენ მენაწილუობას.

ვ ა რ ხ ი შ ი

- 1: ჟ---- ჟ ჟ ჟ ----
- 2. აჟ. თჟ. უჟ. ვჟ. იჟ.
- 3. აჟ. თჟ-თ. უჟ-უ. ვჟ-ვ. იჟ-ი.
- 4. აჟბ. თჟბ. უჟბ. ვჟბ. იჟბ.

5. ჟა, ჟო, ჟი, ჟი . . . . .
6. ჟა ჟა ჟა ჟა ჟა ჟა . . . . . ჟო ჟო ჟო ჟო ჟო . . . . .
7. ჟოჟა . . . . . ჟაჟა . . . . . ჟაჟა . . . . .
8. ჟა ჟა' ჟა ჟა' ჟოჟო'ჟოჟო' . . . . .
9. ჟაჟაჟა' ჟაჟაჟა', ჟოჟოჟო'ჟოჟო'.
10. ჟა ჟო ჟა ჟო . . . . . ჟაჟოჟაჟო . . . . .
11. ჟაჟოჟო . . . . . ჟაჟოჟო . . . . .
12. ჟანაჟანაჟანა . . . . .
13. ნაჟნაჟნა . . . . .
14. ხ ა ნ ვ ჟ ე . . . . .
15. ჟ თ შ ა ჟ ა შ ა . . . . .
16. ჟ. ეძლევათ ხმადგენის თავში, და შუაში.

x-ის ნაკლები და კონკრეტული.

1. ყოველგვარი წინა უნდა იყოს უკანაშია და იქვეა, არაფერი მხოლოდ უახლოვდება, იხმის უ, ამ შემთხვევაში უნდა აწვევდეს შუაგული ლაშქარებში.

2. მარტალია x მყოფი თანხმობა, მაგრამ რთულია. მასზე განხილვაა მყოფი უ-ს ან, უ-ს მყოფი მყოფობა აქ, x-ს ნაკლები. თანხმობა ხარისხის გარეშად შეხებით და ხარისხის ლაშქარებში ყველ-ს უახლოვდება, რომ უ-ს წარმოქმნისა უნდა გახერხდეს და ვეღა ვბოლოების განხილვა, x-ს ხვედრის შემდეგ ვი უნდა უკეთეს იწვევს.

3. x-ის მარტალია იხმის ე. ხარისხის ლაშქარებში უახლოვდება, რომ x-ს წარმოქმნის იხმის ყურები გამოწველი უნდა იყოს და არა გამოწველი, რთულია მას ადგილი აქვს ე-ს წარმოქმნის იხმის.

4. სახმობი სიტყვები რაკვეთილია, ისინი ქ. ჩვენ მივიღებთ რაკ-
რადიარეზი ხუნდქვათ. საჩუქის საბეჭადეზით ვაჩვენებთ, რომ x-ს
მეფი პარენავარი აქვს, ვიძირე მკვეთრ-ჭ-ს.

ვ ა რ ა ი ი ი

1. აქ..... მქ..... ოქ..... უქ..... იქ.
2. აქა ..... მქა..... უქა..... უქა..... იქა.
3. x-x-x-..... x x x .....
4. xა..... xმ..... xვ..... xვ..... xი.
5. xაქმ..... xაქვ ..... xაქვ ..... ვოქმ.
6. xაქმქა ..... xაქმქა ..... xაქმქა.
7. xაქ ..... xმქ ..... xვქ ..... xვქ ..... xიქ
8. x სიტყვის თავში რ. მუაში.

უნა რბილი სახის მითითება რაკვეთება.

ვ.   ქ.

ამ თანხმობის რაკვეთება იხე, როგორც ხევა თანხმობის
 მითითება. ^{საჩუქის მითითება} მითითებანი რაკვეთებით. ვა, ვა, ვა, ვა, ვა, ვა, ვა-ვა, ვა ვა.
 ვ-ს წარმითქვა ეძნელება, ვრ-მუნახ; ის ვარემე ხევისი რახმარე-
 ბისა იმეოთაპ იძღვვა ამ მებრას. როგორც სურთვერაკვეთი რმუნ-
 ება, რომ თბილქურთ რახმარების ვარემე ვ-ს წარმეობა ვრემუნახ-
 სათვის ვრედაპ მუძღებური, მაშინ ის მივიღებთ მვაფერს, თით.
 იგი ვ/მ-ს აქმევივინებს ვ-ს, წარმითქმის მიმუნჭმი თრეა ვქურს
 მვაფერს, ან თითქ ენის წინა ნაწილს, მუნებთან ერთაპ მავმებს
 წარმითქმევივინებს ვ-ს ვრემუნახი თქმუნებს ვ-ზე, სიტყვის მის წარმით
 ქმის, მაგრამ ვ-ს მავრთაპ წარმითქვაში ვ-ს, აქეთ ვარქიშობით

2. Դ-ն մագուրաբ ցրտմունքո թահմախոյժամի Գ-ն, այ Գարննաշա-
բոն ժրոյր սմոմորոնար ոճան շիշունընըն Երժ, սնո կարկընը
բա թանսն ոցոնը ըն Յորոյը կաթոլընն Գ. ո. Թ-ն թահմախոյժան.

3. Եան Դ-ն մագուրաբ ցրտմունքո սմոմոն Ե-ն, այ կաթոլոս օրոն
ընոն ոճոնայ շիան Յոթոյա յնոլընընըն բա ոնոյ Թ-ն կաթոլը-
նոն թահմախոյժո.

Յ Վ Ր Կ Ո Մ Ո

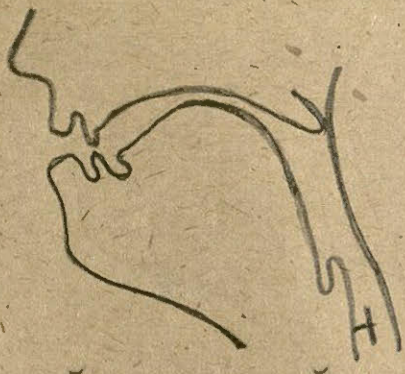
1. Դ-Դ-Դ-ՄՄՄՄՄ . . . . / սահմանընոն,
2. Դա.Դա.Դա . . . . . շոն կոնտոյժանը.
3. Դո Դո Դո . . . . .
4. Դո Դո Դո . . . . Դա Դո Դո . . . .
5. Դոյո . . . . .
6. Դա Դո Դո Դո . . . . .
7. Դո Դո Դո . . . . .
8. Դա Դո Դո Դո Դո . . . . .
9. Դա Դա Դա Դո Դա Դա . . . . . կնո Եմոյնընն Եան յրոն
10. ԵԴ.ԵԴ.ԵԴ.ԵԴ.ԵԴ.
11. Դ. կոցոյոնի թաշոն բա թոյոն.

6. Ենա ինոլոնսանի նաթրալոյժանի մաթոնի /Ե/ բաջոնընն

Ե. լնոյոյոյանի մաթոնի թանկոյժանոն, մոնի թահմախոյժա Երոյն
շիան Ենոն բա ինոլոյժանի սոյոն. յի թոյնա լոյժը բոլընընըն-
նոն ճոնոյոյն. ճանկարոն թոն յոյնոնընն Ենաժո. մագուրաբ:
կոցոյոն Եմոյնի մագուրաբ սմոմոն լոյնը-ն ընթոյն-ն մագուրաբ
նոյնըն բա կնո.

Թոյնա Ե-ն սոյնոյոյոյանոյն ցրտմունքո սոյնոյն ոճոյժա:
կաթոլոնոն, մոնի թահմախոյժանի մագուր, Ենոն բա կաթոն մոցոյնոյն-
նոն բա սոնոյնընն կանոն/ կոյնոն թոնոյնընն կոյնընն Երոն Երոյ-
նոն, յի թոյնըն-ոն Երոն. Երոյնընն Երոյնընն Երոյնընն Երոյնընն Երոյնընն

მუღურნი თანხმობენ არც კვლავის უფრო ჩქარა და ადვილად
იძლევა. რადგანაც გარდა მხედველობითი ორგანიზმი მას ამ
მუშაობაში განსაკუთრებით უხმარება კინემატოგრაფი
შეგრძნობა.

ბ-ს ნორმალური მდგომარეობა.

1. მავნები: რამდენი ბუნია მთმინავი ხმოვანზე,
ბავნების
კუთრები. შიახრევებუნია.
2. ვბირის
კურფიკაღურნი
გაღებუნობა. რამინებუნია. 200.
3. ენა. რაწუნია რენავ უხემა ქვედა ვბირებს
ენის უკანა ნაწილი.
4. რბირი ხახა. აწუნია.
5. ხახში სიმები. ღრავ - მრთის.
6. კაურნავარი. ნამარში შიახრევებუნია
შირის რეზინავურნიღან.
7. ყრუმუნჯი ხედავს: შირის გაღებუნობას რამინა ენის
მარეობას.
8. ყრუმუნჯი შეგრძ-
ნობს: სიმების მრთლას რამავრთვე
უკანა ენის მრთლას, რბირის
რთლაც იგი უხემა რბირ ხახას.

ვ ბ რ ჯ ი შ ი

1. ღ . . . . . ღ . . . . . ღ ღ ღ ღ
2. რა . . . . . რა . . . . . რა . . . . . რა .

ბ ა ვ რ ი :

1. თუ ვბიღებინ ვურყვიკადური ვაღებჯღობა მუცია 2 ვმ, მაშინ
პირის რეზინაფორი ვურყვიკადური და 3-ს წარმოება იძლევა მუც
ჩქარის, რომელიც წავაგავს უბრალო სუნთქვას. გაძლიერებულს
ფშვიინვით, საჭიროა ბავშვების ვაღებჯღობის ჩვენება სარკის
საშუალებით.

2. ვბიღებინ ვურყვიკადური ვაღებჯღობა ვაფარა არის,
ვავრნაკარი ვხუჭქვა ბუბა ვბიღებინ, იხმის რამახინჯებელი 3,
აქამ სარკის საშუალებით 3-თუნი რამახახინჯებელი ბავშვების
ვაღებჯღობა უნდა ვაჩვენოთ.

3. უკანა უნახ სწავის მადლი და აბჯანს ქვედა ვბიღებინ,
იხმის ბ.

საჭიროა უნის ინიფორენჯღობის ჩვენება სარკის საშუალებით.

სხვა ბავშვებთან შედარებით ბევრა 3-ს აწვიკადურობის
რამუნება ვურყვიკადური ქარიან ვაფვიღებია. 3-ს ბავშვის მხგავლი
ბავრა რუსულ უნაში არ მიიპოვება- 3 ბავშვის მუხახველ ბავრა
ბავრბანულ უნაშიც არის, სახელობრ - ჩ

ბავრბანული ჩ ქარბული 3-ს რიღს ახრჯანს მხლორ სიფყობს
მავეში, მაგალითად: haben, Herr, herrlich,
და სხვა, ხოლო შუა სიფყვაში ვურყვიკადური ჩ ვვარგავს ქარბული
3-ს ხახის, რამგანად იგი იხმინება სხვა მნიშვნელობით. ქარბული
უნაში ვი უხ ბავრა იწარჩუნებს თავის ხახის, რამგინ სიფყობს
მავეში, იხუ შუაშიც და ბირის, მაგ. ვაური, მივყავს, მივქონია.

- 2. კბილეობის
პერსონალური
ბაღაბუჯობა.   დაწინაგებობა
2 მმ.
- 3. უნა.   წვერივ იმყოფება
ქვედა კბილის არეში
უნის ძირის უკვრია
ხახის კვერცხ.
- 4. ხახის ჭარბა.   ~~ა~~
აწეულია
- 5. ხახშილიძე ბი.   დაკვეთილია
/დახმული/.
- 6. პაუნდაკარი.   ხახშილიძე ბი დახმულია,
გამოყვანილია მხოლოდ
პირის ურეში შერჩენილი
პაური.
- 7. ყრუმიწეხი ხუ-
რავსი.   პირის გაღებულშია, უნის
მიჯნის მხარე და უნის
ძირის მიძრავსი.
- 8. ყრუმიწეხი
შეიკრძნობს.   ხედავს უნის ძირის მიძრავ-
სი, ჭარბი ურეში ურეში
/მიხედვებას/ მალე აწევა.

ბ ა ვ რ ი

- 1. უნის უკანა ნაწილი უფრო იწევა, ისევე, ისევე, ისევე, ყ. აწე
უბრალოდ ხარბება, საჭიროა პირის ჭარბად გაღება და უნის
უკანა ნაწილის მიძრავსის ჩვენება.
- 2. ხახის ჭარბა დაწეულია, პაუნდაკარი მიიძინება ცხვირის
ურეშიავენ, ისევე, ცხვირის მიჯნის ხუხუცი ყ. ხედავს მიჯნის ცხვირ-
თან ვარკვენიბი, რამე პაური ცხვირისაკენ არ უნდა მიიძინებ.
- 3. ხახშილიძე ბი დაკვეთილია, ხედავს ხიმიბის მხოლოდს აქვს
უბრალოდ, ისევე, მ. მავსივის ხედავს ვიღობს ყულის არეში, ვარკვენი-
ბი, რამე ხახშილიძე ბი მიწინაგებობას არ იღებენ.

4. უნახს სწავლის უკან, მათრი მუგუბუბუღია ხორხის ორეში
არც პირისაკვენი და არც ცხვირისაკვენი ურ მიმდინარეობა, ისე
შეაბრეჭილდება, თითქოს სხისის უკან რაღაც გადარდრა და ახრჩობ-
ხს, ხედის მიჯინით პირთან აგრძნობინებენ ყრუმიუნჯს, რაც
მაური პირფრან უნდა გამოიყოფოს.

5. არის შემთხვევები, როდესაც ყრუმიუნჯი ყ-ს მავიურად
იძლევა კ-ს, ამ შემთხვევაში საჭიროა მკაცრის დაჭერა შუა
უნის და უნის უკანა ნაწილის საბრვარეზე, და მალთან ყ-ს
წარმოქმნა.

6. ხან- ყ-ს მავიურად იხმის გ. აქამ მივმარტეთ მკაცრის,
ისეიღვ სახით, რეგორც ნაჩვენებია № 5-ში.

ვ ა რ ჯ ი შ ი

1. ყ - - - - ყ ყ ყ ყ .
2. აყ, აყ, აყ, აყ, აყ, აყ.
3. ა-ყ, ა-ყ, ა-ყ, ა-ყ, ა-ყ, ა-ყ .
4. ყა, ყთ, ყრ, ყრ, ყრ .
5. აყა, იყთ, აყრ, აყრ, იყრ .
6. ყაყაყ, ყთყთ, ყრყრ, ყრყრ, ყრყრ .
7. ყაყაყაყ, ყთყთყთ, რანარჩუნ ხმოვნიშთან .
8. ყაყ, ყაყ, ...
9. ყაყაყაყაყ . . . . ყთყთყთყთ .
10. ყ-ს სიფყვის თავში და შუაში .

X/ რთაა ხმოვნიით იწვეება მარცხენი ყ-ს წამოქმნა ყრუმიუნჯის მაშინ
უფრო უარყოფილება.

სწორედ ამ ამ სიძნედეებში ანხინება-საერთო მრთეპიის მიმართ სწორე პირობებშია იღებოდა ურეზონო უბუნებელოება. მრთეპიის კანონების გეგმვა ნიშნავს ურეზონის მიყვარებლის პრაქტიკური მნიშვნელობის შესუსტებას.

Handwritten notes:
მე-მეორე
საბჭო
ფაქტები
ფაქტები

ბგერათა კომპლექსების სიყვარული და ფრაგუმენტის წარმოქმნა ურეზონო, უინფორმაციო, ა.ო. ბგერათა არა პარამონიური მახასიათებელი მნიშვნელობის მისაღებას "ურეზონურ", ან "მეზოფორმურ" წარმოქმნას, რთების საშუალებითაა ის ვერ შეესაბამება რეალურ სინამდვილეს. აქედან გამომდინარე, რთების სიძნედეების დაძლევა ურეზონის მიყვარებლის განვითარების ამოკუთხე ითვლება.

ამიტომ, რასაკვირვებელია შიშის უნდა მიუქცეს იგივე ურეზონო, მხრით, რთების ურეზონული მიყვარებლობის ყველაზე ძნელ დასაძლეველ და მეორე მხრით მეფარ მნიშვნელობას, რთების საერთო მიყვარებლობის, აგრეთვე მით უმეტეს ურეზონული მიყვარებლობის.

მრთეპიის სავითარების დაძლევა უფრო მეტად რთდება ბგერათა მახასიათებლის წარმოქმნის ერთი, რასაც ჩვენ იავინახავთ ქვემოთ.*)

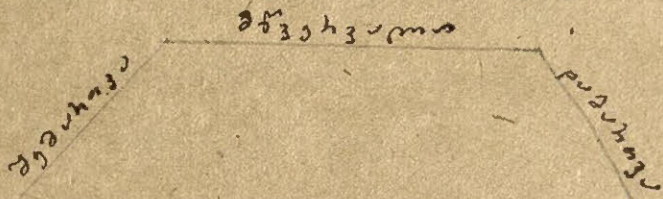
3. ბგერათა მახასიათებელი

ცნობილია, რომ ბგერის წარმოქმნა შეიცავს სამ მნიშვნელოვან ელემენტს, რაგონებშია/ წარმოქმნა/ და რამართვა/ ა.ო. სამგადასაბუთებელი წარმოქმნილობის/ ინფორმაციული მდგომარეობა და მისი შეცვლა ბგერის საწარმოქმნო მდგომარეობით, ბგერის წარმოქმნა და სამი ყველაზე მრავალბუნებელი ინფორმაციული მდგომარეობისაკენ დაბრუნება.

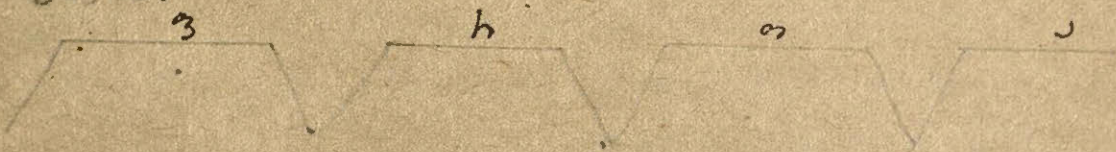
*) ზ. ზ. Pay - Opra nazajual zamelenu no mexenue prounomenua e no ueapmuyayayonuea nepu ebyrenua myxonenu, - Flobie nyne e gepermonozuy 1935. ss. 117 - 157.

ა. ზ. A. Pay - Coremanue zbyk e Memozua ebyrenue myxonenu 1934. ss. 101-105.

პროფესორი მ. რაჭველი ამ პრინციპის მიხედვით შედგენილი სქემა:

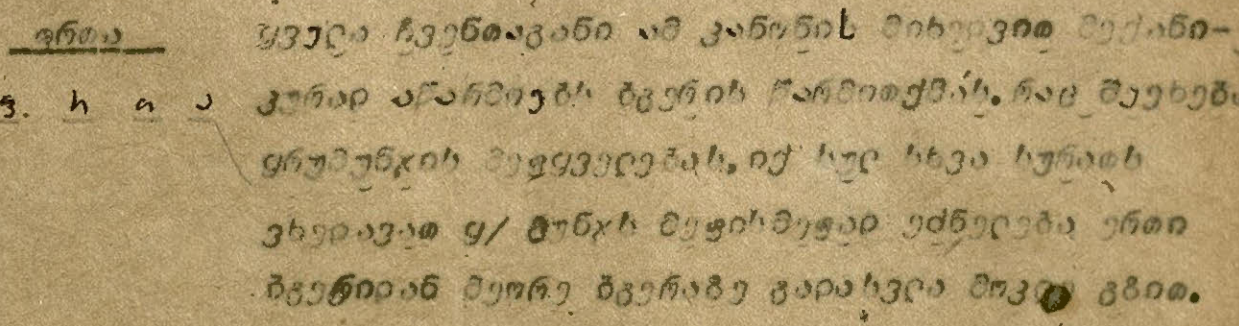

ამ სქემის მიხედვით აღსანიშნავია შემდგომში მხოლოდ მწვერვალის +/- ავტორთ სიფრთხილი "ფრთხი", მისი პრინციპი ასეთი იქნება:

ამ სქემის წარმოდგენის მიხედვით შეიძლება და დაიხატოს შემდგომში. ვინაიდან მ-ს დასაწყისისა და ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი მხოლოდ ერთი და იგივეა, ხოლო მ-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც მ-ს დასაწყისის სიფრთხილია, ხოლო ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც ა-ს დასაწყისის სიფრთხილია. (ამიტომ აღსანიშნავია მ-ს დასაწყისის სიფრთხილი და ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი) ამიტომ აღსანიშნავია მ-ს დასაწყისის სიფრთხილი და ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც მ-ს დასაწყისის სიფრთხილია, ხოლო ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც ა-ს დასაწყისის სიფრთხილია. "მ-ს დასაწყისის სიფრთხილი და ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც მ-ს დასაწყისის სიფრთხილია, ხოლო ა-ს დასაწყისის სიფრთხილი ერთი და იგივეა, რაც ა-ს დასაწყისის სიფრთხილია." / მ-ს დასაწყისის /

მისი პრინციპი ასეთი სურათის მიხედვით.

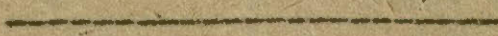

այլըստ ընտրու. որն Եւրոպայի անհոգի և անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին և իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին և իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին.

Ամերիկայի քաղաքացիներն ընտրեցին իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին և իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին.

Յոնիստանի քաղաքացիներն ընտրեցին իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին և իրենց անպատշաճ քաղաքացիներն ընտրեցին.

1. Проф. Ф.А.РАУ - Постановка и коррекция устной речи у глухонемых. 1934 г.
2. Проф. Н.М.ЛАГОВСКИЙ - Методика обучения глухонемых логической речи. 1934 г.
3. Доцент А.Г.БАСОВА - Основные вопросы организации педагогического процесса в обучении глухонемых.
4. Проф. Н.М.ЛАГОВСКИЙ - Обучение глухонемых устной речи. 1903 г.
5. Проф. А.И. ТУОМОНЕН .1910 г.
6. М.Е.ХВАТЦЕВ - Логопедия. 1935 г.
7. Проф. В.К. СЕРЕЖНИКОВ - Техника речи. 1924 г.
8. Я.К.ЦВЕЙФЕЛЬ - Очерки особенностей поведения и воспитания глухонемого ребенка.
9. Ж.ПИАЖЕ - Речь и мышление ребенка.1932 г.
10. Л.С.ВЫГОТСКИЙ - Мышление и Речь. 1934 г.
11. Проф.Ф.А.РАУ - Дефекты речи и борьба с ними у детей и подростков, "Вопросы дефектологии" №1, 1929 г.
12. Проф. Ф.А.РАУ - Как пользоваться книгой по исправлению дефектов речи. 1932 г.
13. Н.и Ф.Рау - Я учусь говорить 1932 г.
14. Проф.Ф.А.РАУ - О смешении звуков, букв и его устранении, "Вопросы дефектологии", № 5, 1929 г., № 3, 1928 г.
15. Проф.В.С.Преображенский - Глухонемота.1933 г.
16. Н.РАУ - Что может и должна сделать мать с только что оглохшим ребенком.1932 г.
17. Н.иФ.РАУ - Матерям маленьких тугоухих детей. Учгиз. 1932 г.
18. Проф. Н.М.ЛАГОВСКИЙ - Основы сурдопедагогики.1931 г.
19. Нат.РАУ - Чтение с губ. 1929 г.
20. Е.Ф.РАУ - Пути искусственного развития у годовалого глухонемого ребенка. Вопросы дефектологии. 1931 г.
21. М.А.Свищев
А.Д.Дрожжин
И.В.Оболенский
и Н.С.Кабешкин

Методика обучения глухонемых.

11. ა. კალიშაური- მახარებელი მეფეველები ^{ქვემოთ} მავრებლების შესახებ
 საქართველოში ფუნქც. ნერვ. რაიონებთან
 ხამიუნ. საკვდ. ინსტიტუტის შრომა 1936წ.
12. " სუნძულის მნიშვნელობა მეფეველებთან. წაკ.
 ფუნქ. ნერვ. რაიონ. ხამიუნ. საკვდ. ინსტიტუტში 1936წ.
13. " მეფეველების წაკლის პრინციპული წიგნი № 4
 1937წ. / მასწავლებლის მანამგზავნი /
15. " ხალხური სხავის რევივიტი შორის მეფეველების
 რევივიტი მავრებლებთან ანალიზი. ქრნალი
 მასწავლებლის მანამგზავნი № 8 1936წ.

დასრულებულია მანამგზავნი № 8 1936წ.

1. Walther. Handbuch der Taubstummenbildung
2. Czech — Versinnlichte Denk- und Sprachlehre
3. Hartmann. Taubstummheit und Taubstummenbildung